

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Csathó Kálmán

Cím: Régi Pest régi gavallérja
Lisznai Damó Tihamér

Forrás: Nemzeti Ujság

Bn

1924. 9. 28.

(Hét.)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Lisznai Damó Tihamér

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

Régi Pest régi gavallérja

— Lisznai Damó Tihamér —
Írta: Csathó Kálmán

Szép, szelid őszi ég ragyogott a gyászoló sokadalom fölött, amely Lisznai Damó Tihamér temetésén a sirt körülálta és nem volt szempár ebben a sokadalomban amely száraz tudott volna maradni, amikor szegény jó Damónt elhantolták. Férfiak könnyeztek a koporsója mellett: nyolcvanfelé ballagó aggastyánok és negyvenfelé siető „öregek”, akik a könnyel, amelyet a jóbaráttól való megválás fájdalma sajgolt ki szemükből, talán az ifjúságuk emlékeitől is bucsuztak: a régi, szép Magyarország boldog aranykorától, amelynek Lisznai Damó Tihamér egyik legérdekesebb és legnépszerűbb alakja volt.

Mert feltűnő és feljegyzésre érdemes ez: mind-akik ott voltunk, valamennyien onnan kerültünk még ki, az aranykorból — és az új nemzedéket, a harmincéveseket és fiatalabbakat hiába kereste szemünk a sír körül.

Nem véletlen dolog ez, hanem jelenség. Az úri magyar középosztály férfiai, öregei és aggastyánjai gyászoltak, egy szívvel, egy lélekkel, — de gyászukban nem osztoztak ugyanannak az osztálynak a fiataljai. Pedig Lisznai nem évekkal ezelőtt tűnt el a közélet porondjáról: ugyszólván halála napjáig dolgozott a régi posztján.

De mély szakadék van itt fiatalok és meglett kornak között; a folytonosság megszakadt a háborúval, amelynek elhagyott lövészárkai most áthidalhatatlanul tátongnak az újak és a régiek között. Azok a fiatalok, akik idegenül

az innensőktől ott élnek az árok tulsó partján, nem értik és nem érzik a mi bánatainkat vagy örömeinket és valószínűleg sejtelmük sincs róla, hogy ki volt Lisznai Tihamér, akit ha ismertek is, nem értettek és nem értékelték.

Ezt szeretném és éppen nekik elmondani ebben a pár sorban, amit a Lisznai emlékek szentelek.

Negyvenöt évvel ezelőtt Pest még kis város volt a maihoz képest. Az élet vidéki izű volt benne, de kedélyesebb, kedvesebb és finomabb, mint ma, sőt előkelőbb, elegánsabb és uribb is, mert akkor még divat volt finomnak, előkelőnek, elegánsnak és urnak lenni.

Jobbak, komolyabbak és erkölcsösebbek ugyan akkor sem voltak az emberek, de a cinizmus nem volt még divat és nem az önzéssel, sem a léhasággal, sem az erkölcstelenséggel nem jutott eszébe dicsekedni senkinek, hanem iparkodott a tisztesség látszatát fenntartani. Ami nem azt jelenti, hogy az emberek képmutatók voltak, hanem azt, hogy a nyilvános morálnak magasabb volt a színvonala és hogy az üzleti tónus nem kerekedett még fölébe az úri szalonok tónusának. Az öregeket, a nőket és a tekintélyeket tisztelték, ami azt mutatja, hogy jobb izlés uralkodott és ha a morál nem is volt külön a mainál, a modor mindenestre finomabb volt.

Pedig a barbár ősi virtus még erősen ágaskodott a szívekben, verekedések, duhajkodások napirenden voltak, — ezt azonban nagyban

enyhítette két dolog. Az egyik a szó legnemezebb értelmében vett lovagias érzés, amely nem engedte, hogy valaki önmagánál nyilvánvalóan gyöngébbel kezdjen ki, ha verekedni akart, — a másik meg a baráti összetartás, amely egészen csodálatos, ma már ismeretlen forróságú és fényű lánggal lobogott az egy társasághoz tartozó fiatalság szívében.

Erre az időre esik Lisznai Damó Tihamér ifjúságának és szereplésének a kezdete.

Az úri középosztály ifjúságának nem volt zártkörű klubja akkoriban; a Hatvani-utcai Kammon-kávéház volt a gyülekezőhelyük, ahová bemehetett ugyan mindenki, aki a kávéját meg tudta fizetni, de ahol az igazi törzsközönség az a negyven-ötven főnyi társaság volt, amely akkoriban Pest aranyifjúságát alkotta.

Ez az ötven ember uralkodott Pest báltermibein, utcáin és mulatóhelyein, uralkodott az úri mivoltával, az eleganciájával, szeretetreméltóságával, táncolni tudásával, továbbá az összeköttetéseivel meg bátor föllépésével.

Ennek a társaságnak Lisznai Damó Tihamér rövidesen egyik vezérévé nőtte ki magát, amire azonkívül, hogy az elmondott tulajdonságok mind megvoltak benne, egyrészt józan magyar koponyája, amely minden bajban és bonyolult ügyben okos tanácsot tudott adni, másrészt szigorú lelkiismeretessége, amelyvel a barátjai dolgát intézte, főképpen pedig az predesztinálta, hogy rendületlenül hitt a saját fajtájában, az úri magyar középosztály összetartásának szükségességében s ennek a hitének mindig alá tudta rendelni nemcsak a saját ellenszereit, de az érdekeit is.

Ez a hite, amellyel akkor, ifjúságában elin-